

թիւն, էջ 46). Հմմտեան անդ. քիչ մը վեր «նոյն-
նիւր ինչ արիւս», այս սրբազանութիւններու վրայ
աւելցնելու է նաեւ հետեւեալը. «Մեծամեծը
դիպրոնացի Բոնալի ինչ են», Ոսկ. Պաւլ. Ա. 554,
ուր ի հակառակէն «Բոնալի ինչ են» այլաշարժում
եղած է ինչ. տես անդ, էջ 570 «Այս աստի, այն գիր
գտնի Բոնալի ինչ են». այսպիսի չէ նաեւ Ոսկ. Ես.
էջ 243 «Երբ. յայտ ինչ է», որ Կոնզազարուի
հրատարակէն «յայտի ինչ են. օտար գրաւ» յայտ
չէ. ծանօթ. 2. Բնչ է արգեթ «Գուրն ասելի,
նշանակէ է», Ոսկ. Մարթ. Գ. էջ 2. յայն բնագրի
մէջ չկայ այս նախագաղտութիւնը որ ձառընթիւ գիւտ
ըլլալ կը թուի:

զուրիշ:

58. Դ. Թագ. Գ. 15 «Աստուած տա իս
սուրբանայ, խօսքը եփրեմի մեծութեան մէջ կը
գրուի «Խնդրեալ յայնչ, զի նա է Բոնալ ուղտա-
պանացի, Ա. հրա. էջ 450. Մտանշաղթարանիս
Թ. 229 Զեռագիրը կ'ընծայէ «զի նա է Բոնալ ուղ-
տապանացի, ինչպէս նշանակած ենք այլուր (Դա-
սակի մանր բնագրիներ, էջ 59): Ինչպէս պէտք է
լուծել այս ընթերցումը. ԼԲ (Ա. 582) կը գրէ
«Գուրն Գոս, որ է Թիւրուկ մեծ, որ անշարիր է,
ԼԲի հետեւելով կը գրէ նաեւ Զ-Բ-Է-Ն, «Գուրն
= Գուրն», (Նոր Բարբառան, էջ 101). այս վար-
կածներուն հանդէպ թոյլ կու տանք մեզի ներ-
կայացնել մեր կարծիքն Ա. Walton բազմա-
լեզուեան Ա. Գրոց մէջ Դ. Թագ. Գ. 15 «սաղմու-
սասացի կամ եփրեմի «Յոնալի գիմաց կը
գրուի } Ժառ Բառ = որ կը նշանակէ նաեւ tintinna-
bulum կարելի է կարծել որ եփրեմի Թագրմա-
նիչը ստորի բնագրին «նակուշ» ընթերցումը
պահել ուղտը ըլլայ եւ գրած. «Յոնալ, զի (= որ)
նա է Բոնալ ուղտապանացի եւ կամ քնար, որպէս
յերբայցեցին ասէ. մենք գտնէ դժուարութիւն
չենք տեսներ, «ուղտապանացի միայն կը մնայ մեզի
համար առեղծուածային» Ասորի «նակուշայի»
յետնադարեան իմաստն է «կոշանակ ի նախակի Ժա-
մահար, Հմմտե Miss. Herald 1848, էջ 416 եւ
Lichti, ի Թերթիս Journal of the american
oriental Society 1912, էջ 317:

Դարանապան:

59. Բառաքնութեան Ա. մասին մէջ
Զ. Գ. 23 «Գորնակեթ» ուղղութեամբ «Գորնակեթ»
[Թիւ. 23]. Մնացորդաց նորագիւտ Գրոց մէջ ալ
սպրդած մտած է նոյն լրելայ ձևը. «Էլին Գորն-
ակեթ յարեւելից կուսէ, Ա. Մնաց. Թ. 24 (էջ 20)
ուղիք ընթերցումը երկրորդ օրինակին մէջ եղ-

ծուած է «Գորնակեթ», նոյնպէս «Գորնակեթ»
ի գրուած տան տեսնեն, Բ. Մնաց. Թիւ 19 (էջ
90) աղծառուած է Գորնակեթ. այլուր գործա-
ծուած է միշտ Գորնակեթ. Սաղմուք եւ Արիւս
(Զ. հրապ. Ա. Մնաց. Թ. 17 Գորնակեթ),
«Սորա են Գորնակեթ բանակացի (Զ. հրապ.,
անդ, Թ. 18 Գորնակեթ), «Գորնակեթ գրան», (Զ.
հրապ., անդ, Թ. 21 Գորնակեթ), «Ամենքեան աս-
քա ընտիր ընտիր Գորնակեթ գրանցի» (Զ. հրապ.,
անդ, Թ. 22 ընտիրք ի գրան), «Ի Գորնակեթ»
(Զ. հրապ. անդ, Թ. 39, ի Գորնակեթ) եւ այլն,
կայ նաեւ «Գորնակեթ», էջ 30, 32 (միւսը՝ Գորն-
ակեթ), 104 (միւսը՝ Գորնակեթ), 111 եւ 113:

դարը եւ դարը:

60. «Կանոնը Գորն Եւ Գորն պատմութեանց
ղեկացի, Բոնալանդ, էջ 59, Մենասէր (տես
Նա հապա տեսն, Ուղղութեամբ Թիւն, էջ 395) մեր
գրէ. «անշուշտ նորագիր բառից մին փոխելու է՝
լուր (կամ կորէ), այնպէս, ինչպէս կը փոխէ «Կա-
տարեցաւ երրորդ Գորն քան եւ մի պատմու-
թեանց գպութիւնը» վերջաբանութեան (անդ,
էջ 58) Գորն» լուրի, Նա հապա տեսն, անդ,
էջ 394. Նկատելով Բոնալանդի եւ Ա. Գ. Թագ-
րման Գ. Գ. Գ. պատմութեանց լեզուական սերտ
աղերքը, որուն քննութեան նուիրած է Նորայր
իւր «Կորին վարդապետ, մեծագործութիւնը, բու-
ղանդեան Գորն եւ Գորն խնդրական բառերը կը
կարգաւ «Գորն» [եւ] Գորն պատմութեանց. այսու
կ'ունենանք նաեւ Մենասէր ի ցանկացած մեկ-
նութիւնը, ինչպէս տեսանք (Բառաքնական գի-
տաբանութիւններ Ա, էջ 36) Ա. Գ. Թագրման Գ. Գ. Գ.
նորատիպ հրատարակութիւնը վերնաթիւնին օրի-
նակի «Գորն» եւ կրկնագրի «Գորն» լուր, ըն-
թերցումին գիմաց օճէր «Գորն» Գորն պատ-
մութեան, Թիւ (էջ 36), որուն արձանագրութեան կը
գտնենք այսժ նաեւ Բոնալանդի Գ. Գ. Գ. մեր
ներկայացուցած սրբագրութեանը. Գորն ընթերցում
լու է դարձեալ արդեւ «Կատարեցաւ երրորդ
Գորն քան եւ մի պատմութեանց գպութիւնը»:

դժբանակ:

61. «Արդ յայտնեն իմացին եւ առցեն
դհանաութիւնն դժբանակ, թէ ոչինչ է այս
աւտար զի կոչեցաւ (տպ. կոչեցին) մեր գգրիտա
որդի Աստուծոյ, Զ. Գ. 2, էջ 284, Ասորին ունի
կը (Pat. syr. I, էջ 800) եւ այս բառը այլուր կը
թարգմանուի Գորնակեթ. «Կալ յանձին եւ հաւա-
նեաց տեմար եւ Գորնակեթ գպի աւրինաց», էջ

մը՝ պահուած նոյն շեռագրին մէջ. Յովսէփոսի «Պատմութիւն եւրոպայի մը եւ հրեական պատեւրազմի» հայերէն թարգմանութեան մէջ Ս. Լեւոնտի եւ Սոյ բնագիրը քիչ մը փոփոխուի կը կարգայ «չարա-նիւն» ծածուկ անդամացն, տպ. լքմամբին 1787, էջ 58. ասորի բնագիրը սակայն «չար-նիւն» բառի գիմաց կը գծէ բոլորովին այլմաստ բառ մը՝ ܐܘܕܡܢܐ (The ecol. hist. of Eusebius, էջ 122), որ թարգմանութիւն է անասնաբանոյ յոյն տօն տօն անձան ܡܕܪܘܨܝܢ (Laemmer, էջ 166). այսպիսի նշանակութիւն մը չնորհեաւ համար նաեւ Սոյ բնագրին պէտք է խնդրոյ նիւթ հաստատած թեթեւ որբագրութեամբ մը կարգաւ. «չար-նիւն» ասնջիւղացն, համոզեալ «Յանգաման ծածուկ եւ յար-նիւն» նորա ասնջիւղացն եւ չարչարանաւ անպատեւմ եւ անդորմա հաստացանէին, Յովհ. կաթ. էջ 131 որ ի հարկէ կ'անհարկէ Եւսեբիոս պատմութեան. այս իմաստով պէտք է աւելուի նաեւ «Սերգիոն երկայնագոյն եղեգն եւ արկին ի յար-նիւն (ուղղէ ի յար-նիւն) ներքին անգամացն» (Վարդ եւ Վկայար. Արքայ, էջ 4), զոր «չար-նիւն» = «զգ, կապ, անսովոր բառին հետ չփոթեցով Peeters կը թարգմանէ, «et interiorum iuncturam membrorum eius infixerunt» (Une passion arménienne des SS. Abdas et Benjamin ի թերթին Analecta Bollandiana 1909, էջ 414):

զբանագումար:

66. «Եւ զառեղէն ի շանն, եւ այն ոչ եթէ անձինք ինչ են, այլ անունքը զբաղ-նիւն» Եւ. էջ 98. «Որովհետեւ ցնորական երեւոյթք են եւ երեւակայութեան ծնունդ՝ թէ իշացուն թէ ծովացուն եւ թէ Արաբիցն, ուստի եւ բանդագուն-շանաց անուններ են», պէտք է նա հապեալ ետնի ի համաձայն բառ ուղղել «բաղ-նիւն»-ը, (Ուղղագրութիւն, էջ 285), թէ այս սրբագրութեամբ ինչպիսի գոհացում կը տրուի բառապիթ հեղեւնակներու՝ շինք գիտեր. միայն անգրագոյն քննութեան դիւրութիւն մատուցանելու նպատակաւ կը մասնաշնչը թէ բառիս հետ յարաբերութեան մէջ ըլլալ կը թուի Ոսկեբերանի եւս. մեկնութեան ուս հատածը. «Ձի իթէ շաղափքն աս-տի-նիւն» եւ թովութիւնք ինչ ստարանք», էջ 138. համեմատութեան դրուած այս կրկին ձեւերը կրնան թերեւս լուսարանել զիրար. ասոցն հետ կ'այլ կրնան ունենալ բաց առիթ «բալի, բալիւր-նիւն» բառերը. «Բալի եւ առասպել իմն մեծանն, իսկ. Պաւլ. Ա, էջ 582: Ժողիկ եւ երազ եւ բալի (ծնոյրյա) եւ առասպելք, իսկ. Պաւլ. Բ, էջ 500

եւ «Ձոր Պոսիդոնի եւ Լիբայ որդի լեալ Բալիւր-նիւն, եւսեբ. Գրոն. Ա, էջ 256 — Ծն Սոսեւծմ-նոս սին ειναι και Λιβητης μυθεουσι.

գնն:

67. «Եւ զենաւ մեզ եւն պարարակ, զի մի լիցուք կարաւա մատուցանել զորթս յանդուդ, Ձգ. օն, էջ 27. տպագրին այս ընթերցումն աւելի աւելեւ ունենալով հանդերձ, ՀԲ անձանթք 2 Բուրգրի մը ինչ ընթերցումն կը վերադասէ իբր «գենուժ, սպանդ, զոհ, (Ա, էջ 731). որքան ալ միակ ըլլայ ընտրուած այս բառը գառական մատեւնագրութեան մէջ, այսու հանդերձ ստիպուած ենք ընչեւ անինայ անոր գոյութիւնը՝ ասորի բնագրին շեղելուն համար պարզապէս. «Էնչ պարարակն ընդ-հակառակն հաւատարիմ թարգմանութիւն է ասոր-ւոյն եւ հարազատ հետեւարար, համոզեալ նաեւ այլ-լուր «եղին նմա ինչ պարարակն, անդ. էջ 144:

Հ. Ա. ՎԱՐԴԱՆԻԱՆ

ՄԱՅԵՆԱՐԾԱՆԱՆ

1. ՀԱՅՈՑ ԲԱՒ ՈՒ ԲԱՒ. աշխատասիրոց Մահակ Վ. Մահատոնի, Միաբան Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի. Վաղարշապատ, տպ. Ս. Էջմիածնի 1912, մծ 8, էջ ԼԻԿ708: Գրին՝ 2 րուրք:

2. ՀԱՅՈՑԻՆ ԳԱՆԻՒՄԱՆ ԲԱՒԱՐԱՒ. գրք չոր. Ամս-նունա. Թիֆլիզ 1913, մծ 80, էջ ԼԻԿ144. Գրին՝ 3.50 րուրք — 6 ֆր: Նիւնիւն Սեզագ. Ժողովանոյ հրատարակութեամբ Լազարեան Ճեմարանի Արեւ. Լեզուաց. Հատոր Թ. 1]

Հայ գաւառաբարբառի ուսումնասիրութիւնն երկու նոր ձոն հատորներով հարստացաւ. երկուքն ալ գաւառական բառերու հաւաքածոներ:

Առաջինն է Արժանապ. Սահակ Վ. Ամստունոյ ձեռքէն՝ Հայոց Բառ-նիւն Գործոյն ծրագիրն ու նպատակը այսպէս կ'անփոփէ հեղինակը Յառաջարկին մէջ. «Մեր ցանկութիւնն եղել է ու ի մի հաւաքել (հայ գաւառաբարբառով զրուած երկայնութիւններ) ժողովրդեան միւսն ու հոգին, կեանքն ու կենցաղը պատկերացնող բառերը, ոճերը, գործածուածներն ու ասացուածները, եւ իրենց իսկական նշանակութեամբ ու գործածութեան եղանակով ընդհանրութիւն մատուցելու գարծնել. ք. շալիքի խաղցանքն, թէ ժողովրդի միւսը որ-